Szőnyegtáska (csoval)

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	24443
Gyár / műhely:	jomut-türkmén
Készítés ideje:	19. SZÁZAD VÉGE
Készítés helye:	Közép - Ázsia; Nyugat-Turkesztán
Anyag:	gyapjú
Technika:	szenné (aszimmetrikus) csomózás
Méretek:	hosszúság: 112 cm szélesség: 83 cm csomósűrűség: 2190 csomó/dm2

A szőnyegtáska (türkménül: csoval) barnáslila, vörös, fehér és zöldeskék színű gyapjúból készült, szenné csomózással csomózott.

A nomádokat a csomózott és szövött textíliák használata a bölcsőtől a sírig elkíséri. A rendszeres helyváltoztatás miatt olyan csomagoló és tároló eszközökre van szükségük, amelyeket induláskor könnyen össze lehet készíteni, tartósak, a nedvességnek kíválóan ellenállnak és lovon, tevén illetve szamáron szállíthatók. Ennek a célnak felelnek meg legjobban a sűrű és tartós szenné csomózási technikával készült tarisznyák, zsákok, sószsákok, nyeregtakarók, és lakóhelyük, a jurta berendezésének darabjai, mint pl. a jurtaajtó-függöny (*engszi*), jurtaajtódísz (*kapunuk*), ágyneműtartó zsák (*mafracs*), heveder (*jolami*) stb. A nomád türkmén népek munkáira jellemző, hogy kizárólag saját használatra készítették, keskeny szövőszékeiken a mindennapi életben használatos textíliáikat. Csomózott szőnyegeik alapszíne rendszerint mélyvörös vagy barnáslila, mintázatuk barna, kék és csontszín. Egyedüli díszítőmotívumuk a törzseket, így szőnyegeiket is megkülönböztető törzsi jelképük a *göl*.

A nomád munkákat, köztük a türkmén szőnyegeket is, csak a 19. század végétől, a 20. század elejétől kezdik gyűjteni Európában, melyeket mélyvörös színük miatt elsősorban a férfi dolgozószobák kiegészítőjeként szőnyegnek, fal- vagy karosszék borításnak használtak.

Irodalom

- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - textil 91.
- Gombos Károly: *Régi középázsiai szőnyegek*. Sárvári Nádasdy Ferenc Múzeum, Sárvár, 1979. - Nr. 59.
- Gombos Károly: *Régi türkmén szőnyegek*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1975. - Nr. 59.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum
dots.hu PDF generator